

M A G Y A R K U R Í R.

Bécs, Pénteken, Aprilis' 29-dikán, 1825.

D é l i A m é r i k a.

Peru. — Hogy Perut a' múlt December 9-dikén történt, úgy nevezett Ayakuchoi csata, a' Columbiai és Perui szövetséges armádának kezekbe adta, ezt már most kétségbe senki se' hozza többé: úgy látszik azonközben az itt következő levélből, hogy csakugyan sokatskába került a' Kolumbiai Independenseknek ezen győzelem: A' levelet a' Londoni Kurír közli, írta pedig Kolumbiai Miller nevű Generális a' csata' mezejéről egy Lima-i barátjához Dec. 11-kén. A' levél foglalata ez: — „

„Quenoa, Guamangától észak felé 4 mértföldnyi távolságra, Dec. 11-kén 1824-ben:

„Mi azon hibánkért, hogy a' Junini csata után minden yárokozás nélkül nem folytattuk az ellenségnek kergetését, és Kanterakot az ő Valdecel való öszszecsatolódása előtt semmivé nem tettük, kénytelenek valánk drágán fizetni. A' Royálisták az után ismét meglámádólag fogának a' csata' folytatásához 's legnagyobb zavarást okoztak armádánknak. La-Serna, a' ki minket üzőbe vett vala, nem fogadta el a' csatát akkor, midőn mi őtet azzal megkínáltuk. Az után e' h. 5-kán réánk nézve felettebb alkalmatlan helyen Malarától két mértföldnyire támodott meg bennünket, 's elfoglalta élésházunkat, csatázó ágyúinkat, 's csak nem minden bagázsiankat. Elestekből és sebessékből álló vesztesünk 500 emberekre telt; a' Royálisták ellenben alig vesztek 30 embert.

„Ezen csapás miatt annyival jobban megfélemlettek sergeink, hogy ugyan akkor olly hírt vettünk, hogy a' La-Serna' vezérlése alatt lévő screg legalább is áll 10,000 emberből. Mi ekkor az ellenségnek szünteleni most itt majd amott való kicsapkodásai között folytattuk hátrálásunkat, a' melly minden napokon sok katonát és bagázsát fogott el. A' Perui katonák már szökni is elkezdettek vala, a' Kolumbiai lovasok pedig, a' kik lovaikat elvesztették, nagyon kedvetlenkedtek, hogy gyalog kell útozniok. Még hat napokat így töltvén, az után kenyerünk se' lett volna. Olly állapotban valánk, hogy akár az ellenséggel szembe szálljunk, akár Guamangának vegyük útunkat, minde a' felől veszedelem látszana előttünk állani, mellyet az ellenség jól általlátván minden felé fegyveres csapatokat küldözött ki a' hídaknak és utaknak elfoglalására, hogy csak egy emberünk is el ne mehessen. A' Huantai, Huenkavelikai, Chincheroi, 's egyéb szomszéd vidéki ott-honni lakosok, veszedelmes állapotunkat szemlélvén, már fellázadtak vala ellenünk, 's hátramaradozó katonájinkat leöldösték. Illy zavarodásra jutván ennek megtétéztetésére vettük azt a' tudósítást, hogy a' La-Serna segítségére Cuskóból is 1500 emberek fognak minden órán megérkezni. Röviden kimondván minden felé veszedelmet látunk szemünk előtt állani, és úgy tetstett, hogy semmi katonai talentum által ki nem ragadtathatunk ezen veszedelmes környülállások közül.

„Ezen kritikus állapotban üténck armádánkra a' Spanyolok, a' kik nagy cre-

jekkel kevélykedvén legkissebbet se' kételkedtek az eránt, hogy győzedelmeskedni fognak rajtunk. Generális Valdecz két Svadron lovassággal és 4 Batalion gyalogsággal a' bal szárnyunknak esett neki, míg az alatt La-Serna és Kanterak, mindenik a' maga Osztályát vezérelvén, azon halomról, a' mellyen hadi rendet formáltak vala, lerohantak, 's csatázó lineáinkra előlről réá ütöttek. De mi is két kézre megtámodtuk őket minden szárnyaikon leghevesebb rohanással de egyszersmind legjobb rendel, úgy, hogy öt fertály óráig tartott csatázás után telyesen meg voltak verettetve; 's az ő V. Királyok La-Serna sebet kapván fogságra esett, a' melly történet után Kanterak, Valdecz, Carretala, Monet, Ferracz, 's még négy vagy öt Generálisok 's egyéb fő rangú tisztelt, némiumű vonogatódzás után, valami 5—6 ezer embereikkel egyetemben, kik magokat a' verekedés után össze szedték vala, kapituláltak, és Perut, Tumbecztől, Kolumbia határától fogva a' Desaguederőig, Felső Perú határáig, nekünk által engedték. Mint hogy az előbbeni verekedésben minden ágyúzó készületeinket elvesztettük vala, ezen csatára most csak egy nyomorú 4 fontos golyobisú ágyut állíthatunk ki.

„Kevés lovasságunk nagyon jól viselte magát. Kolumbiai lovasaink azon nyílásokon vágattak által az ellenségre, mellyeket gyalog Batalionaink hagytak egymás-között, a' Perui lovasság pedig, a' Generális Valdecz két Batalionokból álló előjáró csapatját verte vissza, mellyek már leérkeztek vala azon térségre, hol a' mi hadi lineánk állott, és már jobb szárnyunkat fenyegették. Minden sergoink jól viselték magokat, mindenek felett pedig Generális Cordoba, egy 25 esztendő fiatal ember, ki a' maga Osztályával a' leghevesebb rohanásnak tétetett vala ki, és azon dicsőséget, hogy a' győze-

delmet ő térítette a' mi részünkre, magának tulajdoníthatja, a' mellyért még a' csatázó mezőn Osztályos Generálisná neveztetett. Én magam is személyesen csaptam az ellenségre a' Junini Huszár Regementel, és Generális Valdeczet, a' ki eleintén a' mi lovasainkat meghátráltatta vala, vissza vertem. A' Huszárok érdemesé tették magokat vitézségek által arra, hogy őket a' fő vezér közönségesen megdicsérje.

„A' Spanyol armáda 7200 gyalogokból, és 1800 lovasokból állott, a' mi egész armádánk ellenben, a' lovasságot is belé számlálván, nem telt többre 5627 emberrel. Andahuelastól lett útnak indulásunk óta elvesztettünk 1200 embert.

„A' Spanyol sergek derék módon felfegyverkezett 's jó lovalkkal bíró emberekből állottak. Nekem maga Generális Valdecz mondta, hogy csak 800 Rekrútát találtattak köztök. A' csata Quenoa mellett történt, 's csak azért kapta az Ayakuchói nevet, hogy azt a' térséget, a' mellyen történt, Ayakuchónak nevezik.

„Ez kétségen kívül a' legfontosabb és legkatonásabb verekedés volt mind azok között, a' melly még eddig Spanyol Amérikában eléfordult. Ha a' Spanyolok ebben győzedelmeskedhettek volna, így a' hadakozás Peruban még több esztendőig tartott volna, 's még Chilinek és Kolumbiának is nem ok nélkül lehetett volna reszketni.

„La-Serna, Kanterak, és Valdecz, legnagyobb dicséretet érdemlenek azért, hogy sergeiket illy jó állapotban tudták tartani. Az ők' lovassága, a' mi annak lovait, készületeit és fenyték tartását illeti, nem volt alább való az Anglusokénál. Generális La-Serna a' V. Király, Valdecz, Kanterak, Monet, Garcia, Comba, és a' több más Spanyol Generálisok, mindnyáján igen ohajtának Limának állapotjáról tudni valamit. Én minden tekintetben

olly tisztoletet mutatok hozzájuk, mint az az állapot, melybe most helyeztetve vagy-
nak, megengedi, és ők ezért háládatos-
sággal viseltetnek. Mindnyájok nagyon
ohajtják Európába vissza menni.

„Most már Generális Olanéta vet-
te által a' Perui Royalisták armádája' Fő-
vezéri Titulusát, kinek még valami 5—4 ezer
emberekből álló armádája lehet, a' melyhez
ha azok; kik az Ayakuchoi csatázó me-
zőről elszaladtak, megérkezhetnek, így ő
még adhat nekünk egy kevés munkát. E-
zen elszaladott emberek, ha mi nélkül
tüstént utánnok nem indulunk, 's őket
üzöbe nem vesszük, össze nem fogdos-
suk, 's e-képpen, hogy Olanétához meg ne
érkezessenek, útjukba gátat nem teszünk,
közel 1000 emberrel nevelhetik az ő ár-
mádáját.“

A' Londoni Kurír illy megjegyzést
vetett ezen level után: — „Generális Mil-
lernernek azon berekesztő szavai, a' mi-
ket Olanétáról mond, nekünk nagyon kü-
lönösöknek látszanak mostan, midőn már
régebben bizonyosnak lenni irattatott az,
hogy ő az Independensek' részire által
állott volna.“

Ezen Olanétáról való megjegyzés a'
Gen. Miller' levelében a' Párisi Csillag-
nak is kemény fogantyut adott a' kezibe,
a' végre, hogy ha szintén az Insurgensek'
győzedelmét már nem kétségesítheti is,
legalább azt vitassa, hogy Olanéta még
elég dolgot adhat nekik: — „Mi nem
tudjuk mire magyarázzuk, így szöll ezen
Csillag, de meg kell vallanunk, hogy
a' Peruból jövő tudósításokban mindenkor
találtatik valami megmagyarázhatatlan do-
log. Az Insurgenseknek ezen győzedelme
is, egy kevésse románosán hangzik,
ha meggondoljuk, hogy ez egy olly ár-
mádának munkája vala, mely a' Gen.
Miller vallástétele szerint már majd min-

denét elvesztvén, semmi katonai fenyté-
ket nem tartott. Annyi legalább nyilván-
ságon ki látszik a' Miller leveléből, hogy
a' Royalisták' még nem mindent vesztettek-
el Peruban. Mert ott áll még Felső Peru-
nak vidékein (Potosi) mellett a' derek Olan-
éta egy nyugott armádával, a' mely leg-
alább 5000 embereket számlál. Mi ismét és
ismét erőssítjük, és meggyőződéssel írjuk,
így végzi szavait a' Párisi Ujság, hogy ha
már kétségbe nem hozhatjuk is az Insur-
gensek' győzedelmét, még sem tartjuk azt,
hogy a' Royalisták' ügye még ezért Peru-
ban egészen elveszett volna; sok felvilágo-
sító környüállások kívántatnak még ahoz,
hogy ezen győzedelemnek mivóltát telye-
sen által láthassuk!“

(Talám ha arra vissza emlékezünk,
a' mit tavaly a' sok egymásnak ellentmon-
dó hírek között Olanétáról irtunk volt,
nyujthatunk valami világosságot ezen tárgy-
ra nézve. Azt irtuk volt akkor, hogy Olan-
éta olly egyezésre lépett volna La-Ser-
nával a' Vice-Királyal 's a' több Royalis-
ta Vezérekkel, hogy ő semmi alkalmat-
lanságot 's akadályt nem fog tenni nekik
az ő hadi munkájukba, de ellenben ezelt
semmi alkalmatlanságot nem fognak neki
Felső Peruban okozni, úgy, hogy Olan-
éta az ölta, hogy ezen Egyezésre lépett,
minden hadi munkától megtartoztatta ma-
gát; az az, sem a' Royalisták sem az In-
dependensek ellen nem tett semmi lépést;
de nem is segítette egyik részt is: hanem
telyes neutralitást tartott mind kettejek
eránt. Mit fog már most cselekedni, ezt
csak ez után fogják az ujságírók magok is
megtudni és kihirdetni.)

A' Buenos Ayres-i Congressus
még Jan. 18-dikáig nem határozta volt meg,
hogy micsoda nevet adjon a' Respubliká-
nak. Némellyek olly jóvállatot tettek, hogy
illy nevet vegyenek-fel: Déli Amériktai E-

gyesült tartományok" — de többen talál-
tattak, a' kik nem hagyták helybe a' jo-
vallott Titulust. Végezetre, de hosszas
tanátskozás után azt határozták, hogy tart-
sák-meg eddig viselt nevezeteket, a' melly
ily szavakból áll: — „Pláta vize mellyé-
ki Egyesült Tartományok.“

(Ezen új Státusnak a' Titulusa is tar-
tományainak száma is több féle képpen
változott az óta, hogy az anya Spanyol
országától elszakadván függetlenné tette ma-
gát. Eleintén Felső Perut is magába fog-
lalta, 's ekkor északra a' Desaguaderóig
terjesztette-ki magát, illy nevei voltak tar-
tományainak: Buenos-Ayres, Paraguay,
Cordova, Salta, Potosi, Charcas, La-Paz,
Cochabamba. Még ekkor Montevideo is
oda tartozott, a' melly nem régen Brasi-
liához csatolta magát. Tudjuk, hogy Pa-
raguay is elszakadott tőle, 's magános
Státussá lett a' Doktor Francia kormá-
nyozása alatt. Azt is tudjuk, mert feljebb
irtuk, hogy Potosi és Charcas, mellyek
a' Desaguaderótól délre fekszenek, még most
is Olanéta által kormányoztatnak és
katonai országlás áll fenn bennük. Ezen
megjegyzésekből csak a' következik, hogy
akár micsoda névvel nevezze magát ezen
új Státus, azt még eddig meg nem mond-
hatjuk, hogy egész kiterjedését micsoda
nevű tartományok tegyék).

Északi Amerika.

Az új Elölülőnek Adámsnak Washing-
tonban Márcz. 4-dikén véghez ment pom-
pás beiktattatásáról hosszasán ír az ott
kijövő Nemzeti Ujság. Legelőbb azt emli-
ti, mint nevezetes környüállást, hogy Ge-
nerális Jackson, az ő legnagyobb ve-
télkedő társa, volt az ki a' gyűlésben ke-
zet csapott véle.

Hosszu és fontos beszédet intézett
a' gyűléshez az Elölülő, melyből ezek a'
fontosabb kifejezések szemeltettek-ki: — „

„Negyvenhat észteendőktől fogva, a'
miolta Constitúciónk fennáll, egy telyes
Törvényes Gyűjtemény által fejtetett-ki an-
nak hathatósága és egész ereje, mint hogy
mind ezek a' Törvények ezen Constitúzió-
nak lelke szerint 's azzal megegyezőleg
készítették. Ezen 46 észteendő alatt 4 mil-
liórol 12-tőre emelkedett lakosainknak szá-
ma. Státusunk földje, a' melynek kezdet-
ben napnyugotra a' Missilippi vize ve-
tett határt, most az egyik tengertől fogva
a' másikig terjeszkedik. Sok új tartományo-
kat felvettünk Státusunkba, úgy, hogy új
tartományaink csak nem felét teszik Stá-
tusunknak. Végezetre békességi, barátsági,
és kereskedési kötésekre léptünk a' Föld-
nek legelső Hatalmasságaival. —

„A' más nemzetektől hozzánk vándor-
lott lakosok, 's azon népek, a' mellyek a'
mi nem erőszakos foglalással, hanem Egye-
zéssel nyert új tartományainkban laknak,
régii lakosainkal egy forma terheknek 's kö-
telességeknek a' részeseik, de éppen azon
jusokkal és jókkal is élnek. Régi erdőink
plántásainknak fejszéjük által megrikittat-
tak; földünket a' szántóvetőknek szorgalma
termékennyé tette; kereskedő hajóink min-
den tengereken le's-fel eveznek; az embe-
ri erő a' mív-mester találmányos esze által
nagy gráditstsal feljebb eméltetett, 's e' kö-
zben a' szabadság és törvény, kézen fogva
siettek együtt a' tökéletesülés' útján elő-
felé. Egy szóval azon célhoz, melynek elé-
résére a' polgári társaság törekedik, a'
magános emberekre való figyelmeztést is
szemeink előtt hordozván, elközelítet-
tünk. —

„Ezen lerajzoltatása a' mi szüntele-
nül tökéletesülő állapotunknak, nem na-
gyított. Vagynak ugyan ezen rajzolatnak
is némely homályosságai: hanem ezek a'
földön mindenütt összecsatoltatva vagy-
nak az emberek állapotjával. Meghatároz-
va szollván, ezen újabb időkben tulajdon
hazánkbeli veszekedéseink miatt is szen-

vedtünk. Úgy látszott, mint ha az e-félek is elváhatatlanul összejecsatoltatva volnának Constitúciónkal. Oda jutottunk vala, hogy attól kelle nem egyszer tartanunk, hogy veszedéseinket Szövetségünk megszólása, boldogságunknak elenyészése, 's minden jó jövedők eránt való reménségünknek eltünése fognak követni. —

„Hanem, ha először az elenyészett nemzetségre, azután a' jövedőre függesztjük gondolatainkat, nem lehet hogy azon jökért, mellyeknek mostani nemzetségünk birtokosa, 's a' mellyekkel jövedő béli nemzetségünk magát bízalhatja, háláadó érzésekkel ne teljék-bé szívünk. —

„A' multaknak tápasztalása fontos intéseket ad előnkbe jörendőre nézve. Két politikai nagy részrehajlások foglalták-el nemzetünk gondolkodását: de ha igazat akarunk szollani, már most kéntelenítettünk megvallani, hogy mind a' két részrehajlásra tartozó embereink nagy talentumokkal, tiszta egyenességgel, igazi hazaszeretettel, és semmi rüt önn' haszonkeresésre vágyódó indulattal nem bíró emberek voltak; hogy mind két részek a' mi most fennálló országulásunknak megerősítésére sokat használtak, hanem egyszerűsmind hogy mind kettejeknek szüksége is van arra, hogy az ő emberi megtévelyedésekért 's gyengeségeikért nekik megbo csássunk. —

„Azok a' revolúziós hadakozások Európában mellyek éppen azon időben kezdődtek, midőn az Észak-Amériikai Egyesült Státusok' Országloszeke a' maga politikai pályafutásának útján menni kezdett, oly czivodásokat gerjesztettek-fel, mellyek az indólatokat lángba borították, 's az elméket úgy felhevésítették, hogy e' miatt a' mi nemzetünk is olly háborúba keveredett, melly a' mi Szövetségünket igen megrázkodtatta. Ezen megpróbáltatás ideje 25 esztendőig tartott, a' melly idő alatt nekünk a' legfontosabb kérdést, tudniillik

azt kelle meg fejtenünk, hogy Európával való jövedőbeli összeköttetésünket mi módon erőssithessük-meg. —

„Ezen politikai czivodásoknak kútfejét az a' felfordulás apasztotta-ki, melly a' Francia revolúziós hadakozásoknak véget vetett, és a' melynek alkalmatosságával a' mi Nagy Britannia ellen folytatott hadakozásunk megszűnt. Ezen időpont után semmi ellenkező vélekedések nem uralkodhattak az Országási Theoréára nézve avagy arra nézve, hogy mi némű helyezettetésbe kellessék nekünk a' külső Hatalmasságokra nézve lennünk. A' törvényhozási tanácskozások se' hevesithették-fel ezen időtől fogva a' nálunk uralkodó indulatokat.

„Ha annak előtte uralkodtak nálunk olly plánumok, mellyek oda czélóztak, hogy miként támoszthassanak Respublikánk' om-ladékaiból új Szövetségi Egyesületeket, már most minden e-féle plánumok elenyésztek közzülünk; a' milyenek voltak a' régibb időkbéli Föderalisták, 's az ezeknek Ellenségeik. A' Francia részrehajlás eránt viseltető indulat éppen úgy elenyészett most közzülünk, mint az Anglusok eránt viseltető ellenséges indulat. Tíz esztendeig tartott békesség az egész egymás eránt viseltető bosszonzkodást eltemette, 's a' legkülömbözőbb vélekedéseket egymással megegyeztette. Most csak egy van még hátra, az tudnillik, hogy mindnyájok nagy lelkűséggel áldozzanak és minden politikai gyűlölséget elesküdjenek, egymást mint barátok és polgárok megöleljék 's a' talentum és virtus eránt azzal a' bizodalommal viseltessenek, mellyel a' részrehajlás csak azok eránt szokott viseltetni, kik az ő formarubáját viselik, 's a' t.“

Napkeleti India.

Az Ava i Király 's Birmán Császár ellen a' felesége 's ennek testvére össze-

esküvést forralván, ötet megölték: hanem egy másik feleségétől való fija ülvén a' thronusra, mind azok ellenkegyetlen boszszút állott, a' kik az atya ellen ezen özszeesküvést forralták. Ezen történetről hoszszasan írnak a' Kalkuttai újságlevelek: hanem röviden ennyiben áll az egész dolog: —

„A' Császár Ranguhn városának az Anglusok által történt elfoglaltatását az itt lévő Kormányozónak tulajdonította, a' kit kedvezésből a' Császárné segített volt Kormányozóságra. Midőn ezen városnak elfoglaltatása a' Császári fő városba, Amrapuráha megérkezett, a' Ministerelt néhány napokig nem mérészetléték a' rossz hírt megjelenteni a' Császárnak, míg végre az egyik Munga nevű elszánta magát, 's a' dolgot egy közönséges audientzián megmondotta. A' hír szörnyű szomorúságot okozott a' Császári Udvarnál; a' Császár maga három napig nem szolgált bujában senkihez, leginkább pedig a' feleségire boszszonkodott, azért, hogy miért fogta volt pártját azon Kormányozónak, a' ki miatt most Ranguhn városának el kellett veszni. Midőn négy nap múlva ismét audientzia lett volna a' Császárnál, ezen, annak az a' fija is megjelent, ki a' thronusra való következőséhez just tartott. A' Császár azt tudakozta tőle, hogy hát ő hallott-e már valamit a' felől, hogy Ranguhn elfoglaltatott az Anglusok által, melyre a' Princz nem felelt nyilvánosságosan, hanem csak példabeszéd gyanánt nyilatkozattatta ki szívének titkait az atya előtt. Egyebek között ezen kifejezések is ott voltak beszédében, melyt az atyjához intézett: „A' napnak feljöte soha nem a' tyúk karitsalása, hanem a' kakas kukorikolása által szokott jelentetni.“ A' Császár ezen példabeszédnek, melyt a' fija minden Udvarnokok előtt mondott, nagyon megilletődött, és semmit se szólván rá, elvonta magát az emberek elől belső szo-

bájiba. A' Princz hasonlóképpen cselekedett.

A' Császárnak azonközben, a' ki nagyon szerette az égi testekről való tudományt, egyszer azt jövendőlte volt valami Csillagvizsgáló, hogy az ő Országlása csak három esztendőig fogna holdogul folyni; ezen idő pedig éppen most telvén el annyival inkább megijedett, hogy Ranguhn városa' elfoglaltatásának híre is éppen most esett értésére, melyre néve az által gondolta, hogy a' veszedelmet elfordíthatja, hogy a' fiját Vicc-Királyá nerezvén az Országlást arra bizza, 's ezen időtől fogva minden Rendeléseit a' fija aláírásával adatta ki; de a' melly által a' Királynénak olly nagy kedvetlenséget okozott, hogy ez az olta éjjelnappal azt főzte fejében, hogy ez miképpen olthassa ki a' Császárt minden legkedvesebb embereivel együtt.

Az ifjú Princz eszébe vette ugyan a' mostoha anyja' mesterkedéseit 's meg is jelentette az atyjának, de ez nem adott hitelt neki, mind addig, míg a' veszedelem el nem következett, midőn már késő volt elejét venni. Egy délutáni 3 órakor hirtelenséggel lárna támadott a' Császári Udvarban, 's azonnal széllyel futott a' hír, hogy a' Császár meggyilkoltatott. A' Királyné Ötse azonközben a' Princzhez szaladott, mutatván, hogy azért ment volna hozzá, hogy a' Császárhoz hívja tanácskozni, de látván a' Princz, hogy Muhn-Schu-Zával 29 fegyveresek vagynak, nem mozdult ki szobájából, hanem ő is 60 fegyvereseket vett maga mellé, 's így várta, hogy mitsoda kimenetele leszen a' lármanak, míg végezetre látván, hogy telyes özszeesküvés ütött legyen ki, meghitt embereivel a' Császárné szobáiba berontott, hol az özszeesküdtöket együtt találván szörnű vérontás következett, melyben a' Császárné is a' testvér Ötsével együtt özsze vagdaltatott, 's az ifjú Princz az

Országlást felyesen által vette, 's az Udvarnokok hűségi esküvését elfogadta.

A' Birmán katonaságnak tudtára esvén, hogy micsoda változás esett a' Császári Udvarnál, a' fő város felé vissza szaladott, 's már most az egész Birmán birodalom az ifjú Császártól várja, hogy mi módon fogja a' dolgokat elintézni.

Gallitzia.

A' Lembergi ujság szerint különös örömmel bocsáttatta közre az ott lévő Országlószerk Worcell Marcella Grófné aszszonynak azon hazaléányi szép cselekedetét, melly szerint ő tulajdon indulatja által buzdíttatván a' maga Racovic névű örökös jószágát, melly a' Tarnapoli Kerületben találtatik és 12,000 arányokra becsültetik, a' Gróf Ossolinszki Maximilianról Lembergben fundáltatott Könyvesháznak ajándékozta.

Lombard-Velencei Királyság.

Császár és Király Ő Felsege a' Vice-Királyal és Ferencz Károly Cs. Fő Herceggel Aprl. 16-kán Cedenába kívánt jó állapotban megérkeztek. A' hol elmentek mindenütt harangok' zugása, morszárágyuk' durrogása 's győzedelmi kapuk' emelése által tiszteltettek. Mint hogy nagy szározság lévén az utak szörnyen poroztak, a' vidéki lakosok önként eleikbe futottak vizes hordókkal 's tajgákkal a' postantakra. Cedenában néző és örvendező sokaság lepte-el az uczákat és a' házak' ablakait, a' mellyek szőnyegekkel 's virágkosarakkal valának felékesítette. Nagy volt az örvendező kiáltozás, 's estvére szépen megvilágosított a' város.

April. 18-dikán Bellunóba érkeztek a' Fels. Utasok, a' hol hasonló nagy vigadozással 's tisztelettel fogadtattak.

Újabb Tudósítások.

Venezuela. — Kolumbiai Generális 's Venezuelai Kommandáns Paetz, illy levelet küldött azon Dupotet nevű Francia hajós Kapitányhoz, körül egyik előbbeni újságunkban jelentettük, hogy a' Kolumbiai partok mellett néhány hadi hajókkal megjelenvén, valami tengeri perlekedésnek elgazítását akarná ott munkába venni: — „

„Uram! ámbár én azon mozdulásokban, mellyeket az úr a' vezérlése alatt lévő hadi hajókkal tetet, semmi ellenséges czélzást fel nem teszek, mindazáltal a' közönség nem így gondolkozik. A' mi tengerparti városainktól és Tisztviselőjinktől hozzám érkezett jelentésekre 's feladásokra nézve én ezen környüfállásoknak nem maradhatok továbbá behúnt szemmel való tanújok, melyre nézve azt kívánom az úrtól, hogy ide lett küldtetésének czélját nyilatkoztassa ki. Az az időszakasz, melly az úrnak Puerto-Cabello előtt lett megjelenésétől óta elteit, nyilvánóságosan azt mutatja, hogy az úr ezen kikötőhelyet bezárva tartja. Ezt bizonyítja, hogy az úr ezen idő alatt már több Kolumbiai hajókat üzőbe vétetett, 's név szerint, hogy a' mi Raya nevű hajónkat letartóztatván, annak írásait megvizsgálta, az azon találtatott embereket megmustrálta, 's azon egy ideig egy tisztet hagyott — a' melly cselekedetek nekem kötelességemmé teszik azt, hogy katonai szabadsággal kinyilatkoztassam, hogy ezen cselekedetek ellenkeznek az úr' nemzetének és Országlószerkének törvényességével, a' melly a' maga nagy erejéhez képpeszt véllünk nagyobb nyilvánossággal banni köteleztetne. Ha az Urak hadakozni akarnak ellenünk, elébb hirdessék ki a' hadakozást. A' Kolumbiaiaknak nem czélja kérékedés által ellenséget csinálni magának: de annyit csakugyan

megmútattak űk már, hogy ha az űket megtámadó Hatalmasságoknak ellent nem állhatnának is, annyi erűvel és állhatatossággal még is csak bírnának, hogy jusai-
kat és becsűletjeket megoltalmazzák. Ha a Francia Országlűszéknek valami Kolumbiai emberek ellen panasza van, megtudhatja, hogy a Respublika a dolgot megvisgáltatja, 's a vűtkeseket törvényesen megbűnteteti, mert kűteleességének tartja a barátságos Hatalmasságok erűnt nagy vigyázással lenni. Reménlem, hogy Váloszt kapok levelemre az Úrtól, a melyre, részint hogy a közűnséges indűlatot megnyugtassam, részint hogy Országlűszékűnknek eleget tegyek, 's részint, hogy tudjam miként alkalmaztassam magamat, nagy szűkségem van. Szerencsém van lenni — Páecz Antal. — (A Dupotet Válosza kűvetkezik).

Magyar Orszá g.

Pesten folyó Április 18-dikán életének éppen azon korában midűn a Hazát és Királyát legnagyobb reménsségekkel biztatná, úgy mint 43-dik esztendejében, Fű Tisztelendű Batthyáni és Geresgáli Batthyány Aloyz Úr, a Sz. Theologia Doktorá, Madocsai Boldogaszszony Apátura, Esztergomi Kánónok, Sasvári Fű Esperest, a Pesti Közűnséges Seminariumi Rektora 's a Theologiai Tudűs Kar tagja, forró hideglelésben kiműlta világból. űtet mely tanűltsága, bűlts principiumai, nemes érzései, a tudományok szeretete, a Papi Rendnek ekességévé tették vala. A Haza egy nagy tűkűlletességekkel bíró emberét, 's a F. T. Papi Rend nagyon munkás, 's kűteleességiben pontosan eljáró tagját vesztette-el benne. Hűlt teste Pesten a belű város temetű boltjába, rendjéhez és rang-

jához illű fényes haletti pompával ű hónap 20-dikán tétetett-le az űrűk nyugodalomra.

Ns. Pest Vármegyében Duna Vetsén folyó esztendei Mártzius 21-dikén meghalt néhai nagy Tisztelűtű és Tudományű Tűth István Úr, ezen Reformata népes Ekklesiának 26 esztendűcig volt kűz kedvességű Leiki-Pásztora. Elűbb a Duna melletti Superintendentiának Generális Vice-Notarius-a, azután pedig a Sűlti Egyházi vidék érdemes Esperestje, életének 62 dik esztendejében. Tudományával és maga viselűtével, valamint élteben nagy tiszteletet nyert, úgy hűlta után is jó hírben marad.

Pesten e folyó hónap 21-dikén dűlűtűn 2 óra tájban, 19 hétig tartott hossz-as, és sűlyos betegségében meghalt Telintetes, és Tudűs Keresztűry Jűsűf Úr, a Magyar Királyi Universitásnál 16 esztendeig volt Tanítűja a vilá g Közűnséges Historiájának, és Magyar Orszá g Tűrténeteinek. Ezen érdemes Fűrfű már elűbb a Nagy-Várad i Királyi Akademiában 31 esztendeig Királyi Tanítű volt, 's mind ott, mind a Pesti Universitásnál Tanítűi Hivatalt olly buzgűsággal viselte, hogy egyszer-smind nyomtatásban kijűtt Kűnyvekkel is gazdagítaná hazai Literaturánkat, 's nevezetesen írta a N. Várad i Pűspűkség historiáját, a vilá g közűnséges Tűrténeteit három részben Tanítűrányyai számára, és némelly értűkezéscket a Magyar Tűrténetekre nézve. Az ű tudűs érdemeit Fűlséges Urunk az ált al műltűztatott kegyelmsen megbecsűlni, 's megjutalmazni, hogy űtet elűbb a Polgári Erdem nagyobb arany pénzével ajándékozta meg, utűbb pedig Magyar Nemességre is emelte. Munkás élete 70 esztendűre terjedett.